

Roczny plan pracy z planem wynikowym do przedmiotu „wiedza o społeczeństwie” dla klasy czwartej liceum ogólnokształcącego i technikum (do programu nauczania „W centrum uwagi. Zakres rozszerzony”)

Liczba godzin: 60

Nr lekcji	Temat	Liczba godzin na realizację	Zagadnienia	Wymagania		Podstawa programowa, zakres rozszerzony – treści szczegółowe
				podstawowe	rozszerzające	
Rozdział I. Świat po 1989 r.						
1.	Współczesne stosunki międzynarodowe	3	- strony stosunków międzynarodowych - prawo międzynarodowe publiczne - ład międzynarodowy - mocarstwo - strategiczne zasoby naturalne - globalizacja	Uczeń: - wymienia podstawowe: - strony stosunków międzynarodowych, - zasady prawa międzynarodowego publicznego, - podmioty prawa międzynarodowego, - źródła prawa międzynarodowego, - wskaźniki opisujące pozycję ekonomiczną państwa we współczesnym świecie, - strategiczne zasoby naturalne, - państwa postrzegane jako mocarstwa we współczesnym świecie; - rozpoznaje sytuacje, w których dochodzi do łamania podstawowych zasad prawa międzynarodowego; - na wybranym przykładzie wskazuje polityczne, gospodarcze, kulturowe i społeczne uwarunkowania współczesnych stosunków międzynarodowych; - rozpoznaje przejawy procesu globalizacji we współczesnym świecie; - podaje przykłady zależności pomiędzy procesem globalizacji a kształtem współczesnych stosunków międzynarodowych; - wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do stosunków międzynarodowych [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne]; - rozpoznaje we współczesnym świecie przejawy procesu globalizacji.	Uczeń: - wyjaśnia: - na czym polegają podstawowe zdolności podmiotów prawa międzynarodowego, - jakim rodzajem podmiotu prawa międzynarodowego są: państwo, organizacja międzynarodowa oraz naród, - specyfikę nietypowych podmiotów prawa międzynarodowego, np. quasipaństw; - wyjaśnia termin „ład międzynarodowy”; - porównuje typy ładów międzynarodowych; - omawia wpływ mocarstw na charakter ładu międzynarodowego; - wykazuje, na wybranych przykładach, złożoność i wielopłaszczyznowość współczesnych stosunków międzynarodowych; - przedstawia przyczyny i konsekwencje współzależności państw we współczesnym środowisku międzynarodowym; - opisuje rolę surowców strategicznych w kształtowaniu współczesnych stosunków międzynarodowych; - wyjaśnia: - znaczenie podstawowych zasad prawa międzynarodowego publicznego, - przyczyny i konsekwencje łamania podstawowych zasad prawa międzynarodowego; - uzasadnia konieczność przestrzegania we współczesnym świecie zasad prawa międzynarodowego;	

					▪ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący stosunków międzynarodowych, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne; ▪ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów dotyczących wielopłaszczyznowości i złożoności współczesnych stosunków międzynarodowych oraz zasad prawa międzynarodowego publicznego; ▪ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały dotyczące wielopłaszczyznowości i złożoności współczesnych stosunków międzynarodowych oraz zasad prawa międzynarodowego publicznego; ▪ organizuje debatę dotyczącą współczesnych stosunków międzynarodowych oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.	
2.	System jałtański	2	▪ konferencja w Jałcie ▪ zimna wojna ▪ pierestrojka ▪ Jesień Narodów ▪ rozpad ZSRS ▪ koncepcja „końca historii”	Uczeń: ▪ określa, w jakich latach obowiązywał ład jałtański oraz trwała zimna wojna; ▪ rozpoznaje przejawy dominacji ZSRS w Europie Środkowej; ▪ wymienia międzynarodowe uwarunkowania mające wpływ na funkcjonowanie państwa polskiego po II wojnie światowej; ▪ wskazuje podstawowe podmioty prawa międzynarodowego zaangażowane w konflikt nazywany zimną wojną; ▪ określa, kto wygrał zimną wojnę; ▪ podaje wydarzenia międzynarodowe związane z przełomem 1989 r. w Polsce oraz w Europie Środkowej; ▪ wymienia przemiany zachodzące w ZSRS i na obszarze byłego ZSRS w latach 80. i 90. XX w.; ▪ prawidłowo posługuje się terminami: „zimna wojna”, „pierestrojka”; ▪ wymienia i lokalizuje na mapie zmiany geopolityczne, które zaszły w latach 80.	Uczeń: ▪ omawia: – sytuację geopolityczną państwa polskiego po II wojnie światowej, – wpływ uwarunkowań międzynarodowych na przełom 1989 r. w Polsce oraz w Europie Środkowej, – uwarunkowania międzynarodowe zakończenia zimnej wojny; ▪ wymienia i lokalizuje na mapie zmiany geopolityczne, które zaszły w Europie i Azji w latach 80. i 90. XX w.; ▪ wskazuje przyczyny i skutki zmian zachodzących w latach 80. i 90. XX w. na arenie międzynarodowej, ocenia te zmiany oraz przedstawia wynikające z nich szanse i zagrożenia dla stabilności politycznej Polski i Europy Środkowej; ▪ ocenia trafność poglądów prezentowanych przez Francisca Fukuyamę; ▪ ocenia rolę Jana Pawła II, Michaiła Gorbaczowa i Ronalda Reagana w procesie zmian zachodzących	XIV. Polityka zagraniczna Polski po 1989 r. Uczeń: 1) charakteryzuje zmiany geopolityczne w otoczeniu Polski po 1989 r. (zjednoczenie Niemiec, rozpad Czechosłowacji i ZSRS) oraz ich znaczenie dla naszego kraju. XV. Kulturowe, polityczne i gospodarcze zmiany na świecie po 1989 r. Uczeń: 1) wskazuje, kto i dlaczego wygrał „zimną wojnę”; 2) charakteryzuje nadzieje i obawy towarzyszące pierwszym latom po upadku komunizmu w Europie Środkowo-Wschodniej (w tym kontekście wyjaśnia pojęcia końca historii Francisca Fukuyamy oraz demokracji bez wartości Jana Pawła II).

				i 90. XX w. w bezpośrednim sąsiedztwie państwa polskiego; - wymienia nadzieje i obawy towarzyszące zmianom w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w.; - podaje podstawowe założenia koncepcji Francisa Fukuyamy, opublikowanej w tekście <i>Koniec historii</i>; - prawidłowo posługuje się terminami: „koniec historii”, „demokracja bez wartości”; - wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do zmian w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w. [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne].	w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w.; - wyjaśnia terminy: „koniec historii”, „demokracja bez wartości”; - omawia uwarunkowania zmian w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w. oraz skutki nadziei i obaw temu towarzyszących; - rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący zmian zachodzących w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w., w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne; - dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z okresem zimnej wojny oraz zmianami zachodzącymi w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w.; - samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały dotyczące okresu zimnej wojny oraz zmian w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w.; - organizuje debatę dotyczącą uwarunkowań i skutków okresu zimnej wojny oraz zmian w Europie Środkowej w latach 80. i 90. XX w., a także aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.	
3.	Globalny układ sił	4	- Organizacja Narodów Zjednoczonych - Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego - ewolucja ładu światowego - Chiny w XXI w.	Uczeń: - wymienia: – uwarunkowania powstania ONZ i NATO, – cele i formy działania ONZ i NATO; - charakteryzuje główne organy ONZ (cele i formy działania); - podaje przykłady konfliktów i innych wydarzeń politycznych, które miały istotny wpływ na charakter współczesnego ładu światowego, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności politycznej Rosji, USA i Chin; - wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do współczesnego ładu światowego [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne].	Uczeń: - prawidłowo posługuje się terminem „kolektywna obrona”; - charakteryzuje rozwój terytorialny NATO ze szczególnym uwzględnieniem państw postkomunistycznych; - formułuje i uzasadnia własne stanowisko w sporze o rolę ONZ i NATO we współczesnym świecie; - charakteryzuje ewolucję celów i form działania NATO; - podaje cechy współczesnego ładu światowego; - charakteryzuje uwarunkowania współczesnej pozycji ekonomicznej i politycznej Chin;	XV. Kulturowe, polityczne i gospodarcze zmiany na świecie po 1989 r. Uczeń: 4) charakteryzuje przyczyny i przejawy globalnego (politycznego i gospodarczego) wzrostu znaczenia Chin.

					▪ formułuje i uzasadnia własne stanowisko w sporze o rolę polityczną i ekonomiczną Chin we współczesnym świecie; ▪ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy na temat wybranych problemów dotyczących ONZ, NATO lub roli Chin w XXI w., w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne; ▪ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z ONZ, NATO lub rolą Chin w XXI w.; ▪ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały poświęcone ONZ, NATO lub roli Chin/Rosji/USA w XXI w.; ▪ organizuje debatę dotyczącą ONZ, NATO lub roli Chin/Rosji/USA w XXI w. oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.	
4.	Konflikty na świecie	3	▪ konflikt międzynarodowy ▪ konflikt etniczny ▪ ludobójstwo ▪ wojna hybrydowa ▪ cyberwojna	Uczeń: ▪ podaje cechy zbrodni określanej mianem ludobójstwa; ▪ wymienia uwarunkowania ludobójstwa dokonanego w Srebrenicy i Rwandzie; ▪ rozpoznaje formy i metody prowadzenia wojny hybrydowej i cyberwojny; ▪ podaje przykłady konfliktów z wykorzystaniem wojny hybrydowej i cyberwojny; ▪ podaje przykłady konfliktów etnicznych we współczesnym świecie; ▪ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do konfliktów na świecie [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne].	Uczeń: ▪ charakteryzuje formy, metody, narzędzia walki oraz sposoby prowadzenia wojny hybrydowej i cyberwojny; ▪ wyjaśnia różnicę pomiędzy cyberwojną a wojną informacyjną; ▪ analizuje współczesne konflikty na świecie w świetle prawa międzynarodowego; ▪ wyciąga wnioski dotyczące konsekwencji współczesnych konfliktów międzynarodowych, w tym stosowania narzędzi/metod/form wojny hybrydowej i cybernetycznej; ▪ prawidłowo posługuje się terminami: „secesja”, „separatyzm”, „czystki etniczne”; ▪ na wybranych przykładach omawia przyczyny, uwarunkowania i przejawy współczesnych konfliktów etnicznych; ▪ wyjaśnia reakcję wspólnot międzynarodowych na poszczególne konflikty we współczesnym świecie; ▪ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący konfliktów na	XV. Kulturowe, polityczne i gospodarcze zmiany na świecie po 1989 r. Uczeń: 3) wyjaśnia pojęcie ludobójstwa i podaje przykłady we współczesnym świecie: Rwanda (1994 r.), Srebrenica (1995 r.); 5) wyjaśnia pojęcie wojny hybrydowej i podaje przykłady takich konfliktów; 6) wyjaśnia pojęcie cyberwojny i podaje przykłady takich konfliktów.

					świecie, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne; - dokonyuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych ze współczesnymi konfliktami międzynarodowymi; - samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały poświęcone konfliktom międzynarodowym; - organizuje debatę dotyczącą współczesnych konfliktów międzynarodowych oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.	
Podsumowanie i test – 3 godziny lekcyjne						
Rozdział II. Unia Europejska						
1.	Integracja europejska	3	- integracja europejska - Unia Europejska - państwa członkowskie UE	Uczeń: - wskazuje główne etapy integracji europejskiej po II wojnie światowej; - wymienia główne akty prawa pierwotnego Unii Europejskiej; - podaje rok podpisania traktatu z Maastricht i traktatu lizbońskiego; - wymienia i lokalizuje na mapie państwa członkowskie Unii Europejskiej; - wymienia główne postanowienia traktatu z Maastricht oraz traktatu lizbońskiego; - prawidłowo posługuje się terminem „wspólny rynek”; - wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do Unii Europejskiej [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne].	Uczeń: - wyjaśnia wpływ zimnej wojny na proces integracji europejskiej; - charakteryzuje założenia planu Schumana; - omawia cele trzech wspólnot europejskich powstałych w latach 50. XX w.; - charakteryzuje znaczenie <i>Karty praw podstawowych Unii Europejskiej</i>; - charakteryzuje ewolucję celów i form współpracy wspólnot europejskich / Unii Europejskiej; - porównuje założenia traktatu z Maastricht oraz traktatu lizbońskiego; - omawia uwarunkowania akcesji poszczególnych państw członkowskich do Unii Europejskiej; - przedstawia ewolucję charakteru prawnego wspólnot europejskich / Unii Europejskiej; - rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący Unii Europejskiej, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne; - dokonyuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z integracją europejską;	XV. Kulturowe, polityczne i gospodarcze zmiany na świecie po 1989 r. Uczeń: 7) charakteryzuje kolejne etapy integracji europejskiej po 1989 r. (traktat z Maastricht, traktat lizboński).

					▪ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały dotyczące integracji europejskiej; ▪ organizuje debatę dotyczącą integracji europejskiej oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.	
2.	Instytucje Unii Europejskiej	3	▪ kompetencje Unii Europejskiej ▪ Rada Europejska ▪ Parlament Europejski ▪ Komisja Europejska ▪ Rada Unii Europejskiej ▪ Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ▪ Europejski Bank Centralny ▪ Europejski Trybunał Obrachunkowy	Uczeń: ▪ przedstawia kwestię legitymizacji głównych instytucji Unii Europejskiej; ▪ charakteryzuje zasady funkcjonowania, cele i formy działania głównych instytucji Unii Europejskiej; ▪ wymienia największe siły polityczne reprezentowane aktualnie w Parlamencie Europejskim; ▪ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do instytucji Unii Europejskiej [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne].	Uczeń: ▪ porównuje sposób legitymizacji oraz pozycję ustrojową głównych instytucji Unii Europejskiej; ▪ charakteryzuje zależności pomiędzy Komisją, Radą Unii Europejskiej i Parlamentem Europejskim, np. w procesie legislacyjnym; ▪ charakteryzuje status prawny eurodeputowanych; ▪ podaje imiona i nazwiska aktualnych przywódców Unii Europejskiej [przewodniczących: Rady Europejskiej, Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego]; ▪ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący instytucji Unii Europejskiej, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne; ▪ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów dotyczących instytucji/organów Unii Europejskiej; ▪ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały poświęcone instytucjom UE; ▪ organizuje debatę dotyczącą instytucji/organów Unii Europejskiej oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.	XV. Kulturowe, polityczne i gospodarcze zmiany na świecie po 1989 r. Uczeń: 8) wskazuje główne organy Unii Europejskiej; 10) wymienia największe siły polityczne reprezentowane aktualnie w Parlamencie Europejskim.
3.	Funkcjonowanie Unii Europejskiej	3	▪ unia gospodarcza i walutowa ▪ dochody i wydatki Unii Europejskiej ▪ przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości ▪ wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa ▪ polityka spójności	Uczeń: ▪ wymienia główne: – źródła dochodów UE, – kierunki wydatków UE, – zasady tworzenia budżetu unijnego; ▪ wskazuje główne cele europejskiej polityki gospodarczej, walutowej i spójności; ▪ podaje przykłady działalności Unii Europejskiej w wybranych politykach	Uczeń: ▪ charakteryzuje rolę Komisji, Rady i Parlamentu Europejskiego w procedurze uchwalania i realizacji budżetu Unii Europejskiej; ▪ wyjaśnia zasady i cele funkcjonowania: – jednolitego rynku europejskiego oraz wspólnej polityki walutowej, – polityki spójności,	XV. Kulturowe, polityczne i gospodarcze zmiany na świecie po 1989 r. Uczeń: 9) przedstawia dochody i wydatki budżetowe Unii Europejskiej oraz fundusze Unii Europejskiej i podaje przykłady ich wykorzystania na poziomie regionalnym i centralnym w Rzeczypospolitej Polskiej.

			▪ fundusze europejskie ▪ polityki sektorowe	sektorowych w wymiarze regionalnym i ogólnopolskim; ▪ wymienia główne fundusze Unii Europejskiej; ▪ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do funkcjonowania Unii Europejskiej [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne].	– wspólnej polityki zagranicznej, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, – europejskiej polityki kontroli granicznej, azylu i imigracji; ▪ charakteryzuje główne problemy i wyzwania stojące przed Unią Europejską w sferze wymiaru sprawiedliwości, spraw wewnętrznych, polityki zagranicznej, bezpieczeństwa i obrony; ▪ wyjaśnia globalną rolę Unii Europejskiej; ▪ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący funkcjonowania Unii Europejskiej, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne; ▪ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z funkcjonowaniem Unii Europejskiej, w tym z kształtowaniem poszczególnych polityk sektorowych; ▪ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały poświęcone funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w tym poszczególnym politykom sektorowym; ▪ organizuje debatę dotyczącą funkcjonowania Unii Europejskiej oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.	
4.	UE wobec problemów globalnych	3	▪ zmiany klimatu ▪ polityka klimatyczna ▪ problemy transgraniczne ▪ polityka rozwojowa ▪ pomoc humanitarna ▪ misje i operacje Unii Europejskiej	Uczeń: ▪ podaje przykłady: – działań Unii Europejskiej w stosunku do globalnych problemów klimatycznych, – misji i operacji Unii Europejskiej; ▪ wymienia główne założenia, cele i narzędzia europejskiej polityki: – klimatycznej i transformacji energetycznej, – transgranicznej i humanitarnej; ▪ prawidłowo posługuje się terminami: „neutralność klimatyczna”, „odnawialne źródła energii”, „transformacja energetyczna”; ▪ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do polityki Unii Europejskiej wobec problemów globalnych	Uczeń: ▪ konstruuje lub przytacza argumenty w sporze na temat europejskiej polityki: – klimatycznej i transformacji energetycznej Unii Europejskiej, – transgranicznej i humanitarnej; ▪ wyjaśnia różnicę pomiędzy europejską polityką rozwojową i humanitarną; ▪ ocenia zasadność i skuteczność wybranych misji i operacji Unii Europejskiej; ▪ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący polityki Unii Europejskiej wobec problemów globalnych, w tym porównuje i ocenia	XV. Kulturowe, polityczne i gospodarcze zmiany na świecie po 1989 r. Uczeń: 11) wyjaśnia pojęcie europejskiej polityki klimatycznej i charakteryzuje jej konsekwencje gospodarcze i społeczne dla życia Europejczyków w pierwszej połowie XXI w.

				[źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne].	źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne; - dokonyuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z polityką Unii Europejskiej wobec problemów globalnych; - samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały poświęcone polityce Unii Europejskiej wobec problemów globalnych; - organizuje debatę na temat polityki Unii Europejskiej wobec problemów globalnych oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.	
Podsumowanie i test – 3 godziny lekcyjne						
Rozdział III. Polska na arenie międzynarodowej						
1.	Polska polityka zagraniczna	3	- dبلوماسية - ambasada - urząd konsularny - polityka zagraniczna III Rzeczypospolitej Polskiej	Uczeń: - wymienia główne organy władzy kierujące polską polityką zagraniczną; - charakteryzuje cele, instrumenty i treści polskiej polityki zagranicznej III RP; - wyjaśnia termin „racja stanu”; - wymienia główne zadania ambasad i konsulatów; - wskazuje główne różnice dotyczące polskiej polityki zagranicznej na początku lat 90. i współcześnie; - wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do polityki zagranicznej III RP [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne].	Uczeń: - uzasadnia konieczność kierowania się racją stanu w kształtowaniu polskiej polityki zagranicznej; - porównuje status prawny, strukturę i zadania ambasad i konsulatów; - charakteryzuje uwarunkowania polskiej polityki zagranicznej w okresie komunistycznym; - charakteryzuje, w ujęciu dynamicznym, uwarunkowania polskiej polityki zagranicznej od lat 90. XX w., z uwzględnieniem przystąpienia Polski do struktur UE i NATO; - dokonyuje krytycznej analizy celów, instrumentów i treści polskiej polityki zagranicznej od lat 90. XX w.; - rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący polityki zagranicznej III RP, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne; - dokonyuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z polityką zagraniczną III RP; - samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały dotyczące polityki zagranicznej III RP;	XIV. Polityka zagraniczna Polski po 1989 r. Uczeń: 1) charakteryzuje zmiany geopolityczne w otoczeniu Polski po 1989 r. (zjednoczenie Niemiec, rozpad Czechosłowacji i ZSRS) oraz ich znaczenie dla naszego kraju.

					▪ organizuje debatę na temat polityki zagranicznej III RP oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.	
2.	Polska w NATO	3	▪ droga Polski do NATO ▪ założenia polskiej polityki na forum NATO ▪ Bukaresztańska Dziewiątka ▪ struktury NATO w Polsce ▪ Polska w misjach NATO	Uczeń: ▪ rozwija skrót NATO; ▪ podaje rok wejścia Polski do NATO; ▪ wymienia uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne wejścia Polski do NATO; ▪ podaje przykłady: – udziału wojsk polskich w misjach NATO, – korzyści wynikających z członkostwa Polski w NATO; ▪ posługuje się terminem „flanka wschodnia NATO”; ▪ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do funkcjonowania Polski w strukturach euroatlantyckich [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne].	Uczeń: ▪ wymienia założenia polskiej polityki na forum NATO; ▪ wyjaśnia, w jaki sposób wejście Polski do NATO wpływa na bezpieczeństwo naszego państwa; ▪ charakteryzuje udział Polski w operacji NATO w Afganistanie; ▪ charakteryzuje struktury NATO w Polsce; ▪ podaje przykłady form/platform współpracy w ramach NATO, np. Bukaresztańska Dziewiątka; ▪ ocenia zasadność i skuteczność wybranych misji i operacji NATO z udziałem wojsk polskich; ▪ ocenia pozycję Polski w NATO; ▪ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący funkcjonowania Polski w strukturach euroatlantyckich, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne; ▪ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z przystąpieniem Polski do struktur euroatlantyckich; ▪ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały dotyczące uwarunkowań i skutków przystąpienia Polski do struktur euroatlantyckich; ▪ organizuje debatę na temat pozytywnych i negatywnych aspektów przystąpienia Polski do struktur euroatlantyckich oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.	XIV. Polityka zagraniczna Polski po 1989 r. Uczeń: 2) przedstawia główne etapy i konsekwencje wejścia Polski w struktury euroatlantyckie (NATO w 1999 r.) [...].
3.	Polska w Unii Europejskiej	3	▪ Polska w Unii Europejskiej ▪ Polacy w Parlamencie Europejskim ▪ transformacja energetyczna w Polsce ▪ fundusze Unii Europejskiej w Polsce ▪ obywatelstwo unijne	Uczeń: ▪ wymienia uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne wejścia Polski do Unii Europejskiej; ▪ wymienia polskie ugrupowania polityczne reprezentowane aktualnie w Parlamencie Europejskim;	Uczeń: ▪ charakteryzuje przebieg i formy transformacji energetycznej w Polsce i polskiej polityki klimatycznej w kontekście założeń polityki unijnej; ▪ zajmuje i uzasadnia stanowisko w sporze dotyczącym konsekwencji członkostwa	XIV. Polityka zagraniczna Polski po 1989 r. Uczeń: 2) przedstawia główne etapy i konsekwencje wejścia Polski [...] do Unii Europejskiej w 2004 r.; 6) charakteryzuje pozycję Polski w debatach nad planowaniem sprawiedliwej transformacji

				▪ charakteryzuje wielkość polskiej reprezentacji w Parlamencie Europejskim w stosunku do reprezentacji innych państw; ▪ podaje imiona i nazwiska polskich polityków pełniących kluczowe funkcje w instytucjach Unii Europejskiej; ▪ wymienia prawa obywatela Unii Europejskiej; ▪ odszukuje informacje na temat pozytywnych i negatywnych aspektów członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej; ▪ odszukuje informacje na temat wykorzystania funduszy europejskich w Rzeczypospolitej Polskiej; ▪ przedstawia stanowisko Polski w unijnej debacie o transformacji energetycznej i polityce klimatycznej; ▪ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do funkcjonowania Polski w strukturach Unii Europejskiej [źródła: narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne].	Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej; ▪ analizuje informacje dotyczące wykorzystania w Rzeczypospolitej Polskiej funduszy europejskich; ▪ charakteryzuje i ocenia pozycję Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, w tym działania w ramach ostatniej prezydentury Polski; ▪ przedstawia pozytywne i negatywne aspekty europeizacji polskiej polityki zagranicznej; ▪ przedstawia i ocenia wybrane inicjatywy Polski w ramach Unii Europejskiej, np. Partnerstwo Wschodnie; ▪ rozwiązuje złożone, otwarte typy zadań, w których wykorzystano materiał źródłowy dotyczący funkcjonowania Polski w strukturach Unii Europejskiej, w tym porównuje i ocenia źródła narracyjne, normatywne, statystyczne, ikonograficzne; ▪ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej; ▪ samodzielnie opracowuje, analizuje i prezentuje materiały dotyczące funkcjonowania Polski w strukturach Unii Europejskiej; ▪ organizuje debatę na temat skutków akcesu Polski do Unii Europejskiej oraz aktywnie uczestniczy w zainicjowanej dyskusji.	energetycznej i zeroemisyjności Unii Europejskiej oraz realizację wynikających z nich postulatów. XV. Kulturowe, polityczne i gospodarcze zmiany na świecie po 1989 r. Uczeń: 9) przedstawia dochody i wydatki budżetowe Unii Europejskiej oraz fundusze Unii Europejskiej i podaje przykłady ich wykorzystania na poziomie regionalnym i centralnym w Rzeczypospolitej Polskiej; 10) [...] charakteryzuje znaczenie polskich eurodeputowanych.
4.	Relacje z sąsiadami i współpraca regionalna	3	▪ stosunki z państwami sąsiadującymi ▪ Inicjatywa Trójmorza ▪ Grupa Wyszehradzka	Uczeń: ▪ wymienia sąsiadów Polski; ▪ charakteryzuje uwarunkowania polityczne, historyczne i ekonomiczne relacji z sąsiadami; ▪ lokalizuje na mapie ideę współpracy w ramach Trójmorza; ▪ podaje przykłady form współpracy w ramach Inicjatywy Trójmorza i Grupy Wyszehradzkiej; ▪ wyciąga wnioski z prostych materiałów źródłowych odnoszących się do relacji Rzeczypospolitej Polskiej z sąsiadami	Uczeń: ▪ ocenia aktywność Polski i założenia współpracy w ramach Inicjatywy Trójmorza i Grupy Wyszehradzkiej; ▪ zajmuje i uzasadnia stanowisko w sporze dotyczącym polskiej polityki w stosunku do Niemiec, Rosji, Białorusi i Ukrainy oraz pozostałych sąsiadów Polski; ▪ dokonuje krytycznej analizy wybranych problemów związanych z relacjami Rzeczypospolitej Polskiej z sąsiadami i współpracą regionalną;	XIV. Polityka zagraniczna Polski po 1989 r. Uczeń: 3) charakteryzuje najważniejsze formy regionalnej współpracy w Europie Środkowej, w których uczestniczy Polska: Grupa Wyszehradzka (V4), Trójmorze, relacje z Ukrainą i Białorusią.

